

KAUHAJOEN KAUPUNGIN JÄRJESTÄMÄN TAITEEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Kauhajoen kansalaisopiston lasten ja nuorten taidekoulussa sekä Panula-opistossa

Kauhajoen kaupungin järjestämä taiteen perusopetus kattaa sekä yleisen että laajan oppimäärän opetuksen. Opetussuunnitelmasta ja opetuksen järjestämisestä säädetään laissa (633/1998) sekä asetuksessa (813/1998) taiteen perusopetuksesta ja Opetushallituksen määräyksessä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista. Tämä Kauhajoen kaupungin järjestämän taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma pohjautuu edellä mainittuihin ja se on hyväksytty Kauhajoen kaupungin hyvinvointijohtokunnassa sekä edelleen jokaisessa osalliskunnassa.

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteen alojen opetusta. Opetus tarjoaa mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Lisäksi opetus kehittää taiteen alalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan jatkokoulutukseen. Opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä taiteen perusopetuksen opettajiston kanssa laajan oppimäärän oppilaita ja huoltajia kuunnellen.

Sisältö

1 TOIMINTA-AJATUS	3
2 ILOLLA OPPILASKESKEISESTI, LUOVUUTEEN JA SINNIKKYYTEEN KANNUSTAEN	3
3 KÄYTÄNTEITÄ OPPILAAXI OTOSSA, LUKUKAUSIMAKSUIEN MÄÄRÄYTYMISESSÄ, OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMISESSÄ, YHTEISTYÖSSÄ HUOLTAJIEN KANSSA SEKÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISESSÄ	3
4 OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS	4
4.1 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ KAUHAJOEN KANSALAIPOISTON TAIDEKOULUSSA	4
4.1.1 Arviointi.....	5
4.1.2 Opintojen hyväksilukeminen	5
4.1.3 Poissaolot.....	5
4.1.4 Kuvataiteen opetussuunnitelma	5
4.1.5 Musiikin opetussuunnitelma	10
4.2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJA OPPIMÄÄRÄ PANULA-OPISTOSSA	17

1 Toiminta-ajatus

Kauhajoen kansalaisopiston lasten ja nuorten taidekoulu antaa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta kuvataiteessa ja musiikissa. Opetusta tarjotaan koko Kauhajoen kansalaisopiston toiminta-alueelle, mutta käytännössä opetukseen osallistutaan lähinnä tarkoituksen mukaisten tilojen vuoksi Kauhajoella.

Panula-opisto tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta musiikissa. Opetusta annetaan osalliskuntasopimuksen turvin Kauhajoen lisäksi Isojoella, Karijoella ja Teuvalla. Opetusta järjestetään osalliskunnissa, kun saman instrumentin opiskelijoita on yksilösoitonopetuksessa vähintään 3 ja opettajalla on kulkumahdollisuus.

Kauhajoen kaupungin järjestämän taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma 2018 (päivitetty 2019) yhdistää eri laajuuksien ja taidealakohtaisten opetussuunnitelmien yleisosan soveltuvin osin. Eri taidealat huomioiden opetussuunnitelma kannustaa paikallisesti eri oppimäärien sekä taidealojen yhteistyön syvenemiseen ja oppilaan ajattelun taitojen kehittämiseen taiteiden välisyyden mahdollisuuksien jatkuvalla hyödyntämisellä.

2 Ilolla oppilaskeskeisesti, luovuuteen ja sinnikkyteen kannustaen

Kauhajoen kansalaisopiston lasten ja nuorten taidekoulun sekä Panula-opiston arvot perustuvat käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetus tukee oppilaan kasvua ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Opetuksessa keskeistä on oppilaan oma aktiivisuus; tekemisen ja kokemisen ilo ja halu sekä taitojen harjoittelu. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

Oppimisympäristöltään puitteet antavat mahdollisuuden oppilaan etsiä itselleen sopivia työskentelytapoja tavoitteellisesti itsenäisenä ja ryhmän jäsenenä. Lisäksi oppimisympäristö tukee myönteisessä ilmapiirissä jokaisen oppilaan kykyjä ja mahdollisuuksia opiskella ilmaisunsa monipuolista kehittämistä sekä mahdollistaa oppilaan vuorovaikutustaitojen, aloitekyvyn ja pitkäjänteisyyden kehittymisen. Työtavat tukevat oppilaskeskeisesti taitojen karttumista harjoittelun ja taiteen vuorovaikutuksen (näyttely, esiintyminen ym.) keinoin. Oppilaan luontaisen taiteellisen uteliaisuuden ja oman ilmaisun kehittymistä tukevat erilaiset opetuskeinot ja -menetelmät sekä tieto- ja viestintätekniikan tarkoituksenmukainen käyttö. Taiteen perusopetuksen opettajilta edellytetään oman taiteenalan vahvaa ammatillista osaamista sekä pedagogista soveltuvuutta. Opettajien tulee suhtautua avoimesti eri taidealoihin ja soveltaa omaa osaamistaan taiteidenvälisiin projekteihin. Työtapojen tulee mahdollistaa monipuolinen työskentely taiteiden välillä.

Toimintakulttuuri on oppimiselle suotuisa, kannustava ja osallistava. Oppilaitoksen sisällä ja yhteyksissä sidosryhmiin pyritään rakentamaan vuorovaikutukseen. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa nähdään luontevana osana opintoja sekä kannustavana taitojen esille tuomisen mahdollisuutena.

3 Käytänteitä oppilaaksi otossa, lukukausimaksujen määräytymisessä, oppimäärän yksilöllistämisessä, yhteistyössä huoltajien kanssa sekä toiminnan kehittämisessä

Kauhajoen kansalaisopiston taidekoulun ja Panula-opiston varhaisiän ryhmiin sekä varsinaiseksi oppilaaksi ensimmäiseen opintokokonaisuuteen otetaan oppilaat ilmoittautumisjärjestyksessä.

Oppilashausta ilmoitetaan laajasti. Musiikin instrumenttiopetuksen oppilaaksiotossa otetaan huomioon oppilaitoksen opetustarjonta (instrumentit, joiden opetus on järjestettävissä) sekä tasapainoinen instrumenttijakauma.

Kauhajoen kansalaisopiston taidekoulun ja Panula-opiston lukukausimaksuista määrää Kauhajoen sivistyslautakunta, nyttemmin hyvinvointilautakunta.

Oppimäärää voidaan tarvittaessa yksilöllistää, jotta se vastaa oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyjen yksilöllistämistä.

Huoltajien tuki nähdään keskeisenä voimavarana. Monille oppilaille taideharrastukseen pääsy riippuu huoltajien järjestämisestä kuljetuksista. Opintojen tavoitteista ja oppilaan etenemisestä kommunikoidaan tapaamisin ja eri välinein oppilaan ikä huomioon ottaen huoltajien kanssa. Musiikkiharrastusta varten tarvitaan välineitä ja sopivia tiloja myös kotiympäristössä ja huoltajien henkinen tuki on merkittävä. Vanhempainiltoihin, näyttelyihin ja oppilaskonsertteihin huoltajat toivotetaan tervetulleiksi.

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin [Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)]. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

4 Opetuksen rakenne ja laajuus

4.1 Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä Kauhajoen kansalaisopiston taidekoulussa

Taiteen perusopetus tarjoaa lapsille ja nuorille tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Oppilaille on mahdollisuus opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opinnoissa tuetaan oppilaan luovaa ajattelua ja osallisuutta. Tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opintojen edetessä oppilas oppii luovaa ongelmanratkaisukykyä, taiteen arvottamista ja visuaalista lukutaitoa. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia syventyä itselle merkityksellisiin sisältöihin ja ilmaisun keinoihin ja heitä ohjataan ottamaan vastuuta omasta työskentelystä ja ympäristöstä.

Työtavoissa panostetaan materiaalien, tekniikoiden ja työtapojen sekä eri ilmaisukeinojen vahvaan hallintaan sekä pitkäjänteiseen harjoitteluun ja taitojen syventämiseen. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen. Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä, teknologioita ja mediavälineitä.

Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Opetuksessa huomioidaan ympäristön ja yhteisön kannalta kestävän tulevaisuuden rakentaminen. Opintojen aikana tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä eri taidealan toimijoiden kanssa (mm. taidemuseot, yhtyeet, yhdistykset, paikalliset yrittäjät ja taiteilijat). Vuosittain järjestettävä näyttely sekä erilaiset konsertit esittelee oppilaiden teoksia ja antaa mahdollisuuden tutustua Kauhajoen kansalaisopiston taidekoulun toimintaan ja sisältöihin.

4.1.1 Arviointi

Arviointi on vuorovaikutteista ja sen tavoitteena on saada oppilas itse arvioimaan omaa oppimistaan. Oppilaan omat tavoitteet ovat arvioinnin keskiössä. Opettajan antama palaute tapahtuu luontevasti tekemisen ja taitojen karttumisen lomassa. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilasta taidealan perustaitojen hankkimisessa. Oppilasta kannustetaan oman oppimisen sanallistamiseen. Itsearviointia oppilaat tekevät säännöllisesti arvioimalla osaamistaan ja opinnoissa etenemistään. Erilaisia arviointitapoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Teemaopintojen arvioinnilla tuetaan oppilasta yhteisissä opinnoissa hankkimiensa taitojen laajentamisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulla palautteella kehitetään oppilaan taiteellista ajattelua, ilmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia. Teemaopinnoissa opettaja antaa myös kirjallista palautetta vähintään kerran vuodessa.

Kirjallinen itsearviointi säilytetään taidekoululla opintojen loppuun ja sitä voidaan hyödyntää oppilaan laatiessa portfolioa opinnoistaan. Portfolion tekoa harjoitellaan opintojen alusta lähtien ja se on tarkoitettu auttamaan oppilasta tavoitteiden asettamisessa omalle opiskelulle.

4.1.2 Opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on mahdollisuus saada hyväksiluettua opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot. Oppilaan vaihtaessa oppiainetta taidekoulun sisällä hänellä on mahdollisuus hyväksilukea osa opinnoistaan. Oppilaalla on oltava opintosuoritusote, josta näkyy mahdollisimman tarkasti aikaisempien opintojen oppisisällöt. Oppiaineen vaihtuessa hyväksilukuprosentti on korkeintaan 50 % riippuen opetuksen sisällöistä. Oppilaitoksen vaihtuessa, mutta oppiaineen pysyessä samana hyväksilukuprosentti voi olla 100 %. Tarvittaessa voidaan vaatia oppilaan osaamista kuvaavaa näyttöä ja esimerkkejä tehdyistä töistä.

4.1.3 Poissaolot

Opintokokonaisuus tulee suoritettua hyväksytyksi kun oppilas on ollut läsnä vähintään 75% opetuskerroista ja hän on osallistunut aktiivisesti opetukseen. Läsnäolomäärän ollessa 50-75% opetuskerroista hänellä on mahdollisuus tehdä poissaoloja korvaavia tehtäviä tai hän saa päättötodistukseen vain 75% opintokokonaisuuden maksimituntimäärästä. Poissaolojen ollessa yli 50% on oppilaan tehtävä laaja opettajan laatima opetuskokonaisuuteen liittyvä tehtävä tai opetuskokonaisuus jää kokonaan suorittamatta.

4.1.4 Kuvataiteen opetussuunnitelma

Opintojen rakenne

Opiskelija saa kuvataidekoulun päättötodistuksen suoritettuaan opintoja yhteensä 500 tuntia. Opinnot koostuvat yhteisistä opinnoista (305 t) ja teemaopinnoista (200 t). Yhteiset opinnot koostuvat neljästä eri opintokokonaisuudesta ja niiden suorittaminen kestää noin viisi vuotta. Teemaopinnoissa oppilas voi valita mieleisen opintokokonaisuuden syys- ja kevätlukukaudella kulloinkin tarjolla olevista vaihtoehdoista. Teemaopintojen opintokokonaisuuksia oppilas suorittaa vähintään neljä kahden vuoden aikana. Jos oppilas aloittaa taidekoulun myöhemmällä iällä, hän suorittaa enemmän teemaopintoja tarvittavan tuntimäärän kerryttämiseksi. Taidekoulun voi aloittaa jo 5-6 vuotiaana varhaisiänopinnoilla, mutta varhaisiän opintokokonaisuus ei kerrytä kokonaistuntimäärää perusopinnoista.

Varhaisiän opinnot, 5-6 vuotiaat, opetusta 60 min/viikko

Yhteiset opinnot I-II, 7-9 vuotiaat, Opetusta 90 min/viikko ykköset: Taiteen mahdollisuudet kakkoset: Taiteen mahdollisuudet
Yhteiset opinnot III, 9-10 vuotiaat, Opetusta 90 min/viikko kolmoset: Maailma ympärilläni
Yhteiset opinnot IV-V, 10-12 vuotiaat, Opetusta 120 min/viikko neloset: Ennen ja nyt vitokset: Omalla tyylillä
yht. 305 tuntia

Teemaopinnot VI-VII, 12-13 vuotiaat, Opetusta 135 min/viikko vuosi 1: 2 vapaavalintaista opintokokonaisuutta vuosi 2: 2 vapaavalintaista opintokokonaisuutta
yht. 200 tuntia

Varhaisiän opinnot, 5 – 6-vuotiaat (35 t)

Varhaisiän kuvataidekasvatus luo pohjaa myöhemmille taidekouluopinnoille. Varhaisiän opintoja voi käydä 1-2 vuotta.

Opetus pyrkii innostamaan lapsia kokeiluihin ja uteliaisuuteen. Motorisia taitoja, pitkäjännitteisyyttä, välinehuoltoa ja yhdessä toimimista harjoitellaan monipuolisin tehtävin ja välinein. Peruskäsitteet tulevat tutuiksi. Opetus on ikäkauden huomioiden leikinomaista ja omaan kokemusmaailmaan ja lähiympäristön tutkimiseen painottuvaa.

Sisältö:

- Tutustutaan taiteen peruskäsitteisiin (tila, väri, valo ja varjo, sommittelu) erilaisin havaintoihin perustuvien tehtävien.
- Työtavoissa kiinnitetään huomiota toisten huomioimiseen sekä välineistä ja omasta työympäristöstä huolehtimiseen.
- Tutustutaan mm. muovailuun, vesiliukoisiin väreihin, erilaisiin piirtimiin, luonnonmateriaaleihin, painojäljen tuottamiseen ja teknologian hyödyntämiseen.

Tavoite: - Tavoitteena on antaa hyvät valmiudet taidekouluopinnoille, vahvistaa lapsen luovuutta ja antaa onnistumisen ja ilon kokemuksia taiteen parissa.

Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Kuvataiteen yleisen oppimäärän opinnoissa on yhteisiä opintoja 304 tuntia. Opinnot koostuvat neljästä opintokokonaisuudesta ja ne voi suorittaa kokonaan viidessä vuodessa. Opiskelu tapahtuu iän mukaisissa ryhmissä. Kuvataiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentumista.

Taiteen mahdollisuudet, 7-9 -vuotiaat, 104 tuntia

Ensimmäinen opintokokonaisuus antaa oppilaalle taiteen tekemisen perustaidot. Keskiössä ovat yhdessä kokeileminen, havaintojen tekeminen ja erilaisiin tekniikoihin tutustuminen. Oppilaan oma ilmaisu kehittyy monipuolisessa ja oppilaan omaa luovuutta tukevassa opetuksessa. Oppilaan ymmärrys taiteen mahdollisuuksista syntyy erilaisten kokeilujen, esimerkkien ja omien ideoiden toteuttamisen myötä. Opintokokonaisuus jakautuu kahdelle vuodelle.

Sisältö:

- Tutustutaan taiteen erilaisiin ilmaisukeinoihin. Materiaalit ja tekniikat tulevat monipuolisesti tutuiksi.
- Otetaan esimerkkejä eri aikakausilta.

- Kehitetään omaa ilmaisua: harjoitellaan luovaa ongelmanratkaisua ja ideoiden saattamista kuvalliseen muotoon. Opetellaan monipuolinen ja kokeileva asenne taiteen tekemiseen.
- Opetuksessa huomioidaan kokemuksellisuus, elämyksellisyys ja moniaistisuus.

Arviointi:

- Oppilas oppii käyttämään erilaisia taiteen tekemisen tapoja omassa ilmaisussaan. Hän pystyy arvioimaan omaa työskentelyään ja ymmärtää, että onnistuneeseen lopputulokseen vaaditaan pitkäjännitteisyyttä ja usein yrittämisen ja erehdyksen kautta etenemistä.
- Oppilas oppii käyttämään kuvataiteen käsitteistöä.
- Oppilaan taidekäsitelmä monipuolistuu ja itsetunto ja -tuntemus vahvistuvat onnistuneen kuvallisen itseilmaisun kautta.
- Oppilas oppii ryhmässä työskentelyä: hän ottaa toiset huomioon, pystyy antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä huolehtii yhteisistä välineistä ja yhteisestä työympäristöstä.

Maailma ympärilläni, 9-10 -vuotiaat, 52 tuntia

Opintokokonaisuus painottuu erilaisten ympäristöjen tutkimiseen: luontoon, rakennettuun ympäristöön sekä esine- ja mediaympäristöihin. Havainnoidaan ympäristön kokemiseen liittyviä tekijöitä (esim. ahdas/avara, viihtyisä/epämiellyttävä), tehdään teoksia ympäristö huomioiden ja luodaan omia tiloja sekä rakennellaan ja muotoillaan.

Sisältö:

- Tutustutaan oppilaan omaan elinympäristöön: arjen esineisiin ja kuviin, arkkitehtuuriin ja luonnon ympäristöihin. Pohditaan niiden arvoa taiteellisesti, ekologisesti ja eettisesti.
- Tutustutaan paikallisiin kulttuurikohteisiin.
- Pohditaan omien kuvien suhdetta muuhun kuvamaailmaan. Hyödynnetään mediaa oman taiteen tekemisessä.
- Tutustutaan arkkitehtuuriin ja muotoiluun taidemuotoina.
- Käydään läpi monipuolisesti taiteen eri tekniikoita, tutkitaan teoksia eri aikakausilta ja harjaannutetaan jo opittuja taitoja.
- Huomioidaan ympäristö ja ekologisuus taiteen tekemisessä.

Arviointi:

- Oppilas osaa arvioida kriittisesti visuaalista ympäristöä ja pohtii niihin liittyviä arvoja. Oppilas oppii perustelemaan omia mielipiteitään ja tuomaan omia arvojaan töissään esiin.
- Oppilas oppii sijoittamaan oman elinpiirinsä visuaaliset elementit taiteen kontekstiin, kuten arkkitehtuuriin, suomalaiseen muotoiluun tai mediataiteeseen.

Ennen ja nyt, 10-11 -vuotiaat, 74,5 tuntia

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opintoissa pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta ja opitaan tunnistamaan omassa teoksissa näkyviä vaikutteita. Tutustutaan paikalliseen taidetoimintaan ja ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin.

Sisältö:

- Opitaan lisää eri aikakausien ja kulttuurien taiteesta. Pohditaan niiden vaikutuksia taiteen merkityksiin ja harjoitellaan kuvatulkintaa.
- Tutustutaan eri taideammatteluihin sekä suomalaiseen ja kauhajokiseen taidekenttään.
- Tutkitaan omasta kuvakulttuurista nousevia aiheita ja hyödynnetään teknologiaa omassa työskentelyssä.
- Harjoitellaan sanan ja kuvan suhdetta esimerkiksi sarjakuvissa, julisteissa tai muissa visuaalisissa tuotoksissa.

Arviointi:

- Oppilas tunnistaa visuaaliseen kulttuuriin liittyviä merkityksiä ja hyödyntää niitä.
- Oppilas oppii arvioimaan ympäröivää kuvamaailmaa kriittisesti.
- Oppilas osaa ja uskaltaa ilmaista töissään omia näkemyksiään.

Omalla tyylillä, 11-12 -vuotiaat, 74,5 tuntia

Opintokokonaisuus painottaa oman tyylin ja taiteilijaidentiteetin löytymistä ja vahvistumista, omalla taiteella vaikuttamista sekä oman taideprosessin suunnittelua ja toteuttamista.

Sisältö:

- Oppilas hallitsee omaa työskentelyprosessiaan yhä itsenäisemmin: hän valitsee itse omaan työskentelyynsä tarkoituksenmukaisimmat välineet ja tekniikat. Hän harjaantuu jo opituissa tekniikoissa ja opettelee myös uutta.
- Tutustutaan nykytaiteen mahdollisuuksiin ja vaikuttamiskeinoihin.
- Oppilas pyrkii pitkäjänteisesti itse asettamiin tavoitteisiin kohti.

Arviointi:

- Oppilas oppii tutkimaan erilaisia kuvia ja häntä kiinnostavia visuaalisia ilmiöitä.
- Oppilaan oma kriittinen ajattelu kehittyy.
- Oppilas pystyy ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta työskentelystään ja prosessin etenemisestä.
- Oppilas pystyy ottamaan taiteessaan kantaa ja kokeilemaan uutta.
- Oma itseilmaisus ja taiteilijaidentiteetti vahvistuvat.

Teemaopintojen opetuskokonaisuudet

Kuvataiteen yhteisten opintojen jälkeen oppilas siirtyy teemaopintoihin, joiden tavoitteena on jo opittujen taitojen laajentaminen. Oppilas oppii lisää kuvataiteellista ajattelua, syventämään ilmaisuaan sekä kehittämään tietojaan ja vaikutusmahdollisuuksiaan. Hän kykenee hakemaan tietoa taiteellisista kiinnostuksen kohteistaan ja oppii visuaalisen kulttuurin ilmaisukeinoja. Tavoitteena on, että oppilas pystyy yhä enemmän itse suunnittelemaan työskentelyään ja asettamaan oppimiselleen tavoitteet.

Teemaopinnot ovat laajuudeltaan 200 tuntia ja ne koostuvat neljästä 50 tunnin opintokokonaisuudesta. Oppilaan saatua yhteiset opinnot suoritettua, hän ilmoittautuu itse haluamaansa teemaopintojen opintokokonaisuuteen. Syksy- ja kevätlukukaudella on 2-3 vaihtoehtoa joista valita. Opettaja suunnittelee kokonaisuuksien nimet ja tarkemmat sisällöt lukuvuosittain. Opintokokonaisuuksiin sisältyy myös opintomatka, näyttelyvierailu, vierailevan opettajan työpaja tai muu kokopäivän tapahtuma. Jos oppilas on aloittanut kuvataidekouluopinnot vanhemmalla iällä, hän voi suorittaa enemmän teemaopintoja saadakseen tarvittavan tuntimäärän täyteen.

Taide ottaa kantaa, 50 tuntia

Kurssin aikana käsitellään jotain ajankohtaista teemaa, uutista tai yhteiskunnallista ongelmaa monipuolisesti. Teemana voi olla esimerkiksi lapsen asema, ilmastonmuutos tai eläinten oikeudet. Opinnoissa harjaannutetaan taiteella vaikuttamisen keinoja ja tapoja ja opitaan tuomaan esiin omia mielipiteitä ja arvoja. Opintojen aikana tutustutaan omaa työskentelyä lähellä oleviin taiteilijoihin ja heidän tapoihinsa tehdä taidetta. Kurssilla pääpaino on piirustuksessa, maalauksessa, video- ja valokuvataiteessa sekä graffiti- ja katutaiteessa.

Sisältö:

- Harjoitellaan visuaalista ajattelua ja kuvista keskustelemista.
- Tutkitaan erilaisia kuvia ja pohditaan niiden välittämiä viestejä.
- Vahvistetaan taitoja tutuissa tekniikoissa ja materiaaleissa.
- Perehdytään nykytaiteen työ- ja toimintatapoihin.

Arviointi:

- Oppilas oppii kehittämään omassa ilmaisussaan vaikuttamisen keinoja, ottamaan kantaa itselleen tärkeisiin asioihin ja tuomaan taiteessaan esiin itselleen tärkeitä arvoja.
- Oppilas ymmärtää taiteeseen liittyvät ekologiset ja eettiset puolet.
- Oppilas oppii pitkäjänteiseen ja itsenäiseen työskentelyyn ja hankkimaan tietoa itselleen läheisestä aiheesta ja pohtimaan sitä visuaalisesti.

Digitaide, 50 tuntia

Kurssilla syvennetään mediataiteen ja digitaalisen kuvantekemisen taitoja. Kurssilla tehdään videoita, editointia, animaatiota, kuvankäsittelyä, kuvamanipulaatiota, green screen kuvausta, piirtopöydällä työskentelyä ja muuta digitaalista kuvantekemistä mahdollisuuksien mukaan. Oppilaalla on mahdollisuus myös keskittyä johonkin kurssilla opeteltuun tekniikkaan laajemmin.

Sisältö:

- Opetellaan teknologian käyttöä taiteen tekemisessä.
- Tutustutaan erilaisiin digi- ja mediaympäristöihin.
- Opiskellaan editoinnin, liikkuvan kuvan ja valokuvauksen perusteita.
- Tehdään mahdollisuuksien mukaan poikkitaiteellisia yhteistyöprojekteja.
- Opetellaan tuottamaan mielenkiintoista monimediasisältöä.

Arviointi:

- Oppilas oppii digitaiteen tarinankerronnan muotoja.
- Oppilas luottaa omiin ideoihinsa ja oppii toteuttamaan niitä monipuolisesti.
- Oppilas osaa hyödyntää teknologiaa omassa työskentelyssään.

Minun maailmani, 50 tuntia

Opintokokonaisuus keskittyy nykyaikaan ja sen kuvamaailmaan. Tarkastelun kohteena on erityisesti nuorten oma ympäristö ja kuvamaailma. Aiheet haetaan läheltä oppilaan omaa elinympäristöä ja kiinnostuksen kohteita. Kurssilla voi eri vuosina olla erilaisia taiteen tekniikoihin liittyviä painotuksia.

Sisältö:

- Kurssi keskittyy eri vuosina eri visuaalisen kulttuurin osa-alueisiin, joita ovat esimerkiksi käyttögrafiikka ja graafinen suunnittelu, graffitit ja katutaide, sarjakuva, musiikkivideot ja television kuvailmaisuus.
- Käytetään eri tekniikoita, kuten video- ja valokuvausta, kuvankäsittelyä, kollaasia, sarjakuvaa, piirustusta, maalausta ja taidegrafiikkaa.
- Analysoidaan kuvan vastaanottamisen tapoja ja niihin liittyviä merkityksiä.

Arviointi:

- Oppilas oppii uusia kuvan tekemisen tapoja ja syventää jo opittuja taitoja.
- Oppilas oppii ilmaisemaan omia näkemyksiään taiteessaan.
- Oppilas oppii tarkastelemaan päivittäistä visuaalista maailmaa ja sen arvoja kriittisesti.
- Oppilaan minäkuva ja identiteetti taiteen tekijänä vahvistuu.

Uudet ja vanhat tekniikat, 50 tuntia

Opinnoissa opetellaan tekniset perustaidot jostain taiteen tekemisen tekniikasta ja sovelletaan sitä uudella tavalla nykyaikaisen taiteen keinoin. Tekniikka voi olla esimerkiksi piirustus, maalaus, grafiikka, keramiikka tai kuvanveisto.

Sisältö:

- Kurssilla perehdytään taiteen tekemisen perinteeseen ja perinteiden soveltamiseen nykyaikaan.
- Opinnoissa perehdytään perinteisiin menetelmiin, hyödynnetään taidehistoriaa ja vahvistetaan erilaisten materiaalien hallintaa.

Arviointi:

- Oppilas oppii teknisiä perustaitoja ja haastavampia sovellutuksia.
- Oppilas oppii hyödyntämään perinteisiä tekniikoita sekatekniikkatöissä tai muissa nykyaikaisille tyypillisissä työtavoissa.
- Oppilaan taiteilijaidentiteetti vahvistuu materiaalituntemuksen avulla.
- Oppilas oppii hahmottamaan taiteen tekniikoihin liittyvän historiallisen jatkumon ja arvioimaan niitä kestävästi kehityksen kannalta.

Poikkitaiteellinen projekti, 50 tuntia

Kurssin aikana tehdään yhteistyötä jonkin paikallisen toimijan kanssa. Yhteistyö voi liittyä taiteen tekniikoihin tai sisällön tuottamiseen. Esimerkiksi käsityökoululaisten kanssa voidaan toteuttaa jokin käsityön tekniikoita hyödyntävä teos tai kaupungin kanssa voidaan toteuttaa jokin ulkoilmateos. Opettaja suunnittelee kurssin sisällön tapauskohtaisesti.

Sisältö:

- Tutustutaan paikkakunnan muihin toimijoihin ja opetellaan taiteella vaikuttamista.
- Tehdään taidetta uusilla tekniikoilla.
- Harjoitellaan taideprosessin läpiviemistä.

Tavoitteet:

- Oppilas oppii yhteistyön tekemistä.
- Oppilas oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan taideprojektin
- Oppilas ottaa vastuuta projektin läpiviennistä.

4.1.5. Musiikin opetussuunnitelma

Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300h.

Opintoihin sisältyy pääinstrumentin opetusta, opintoja tukevia musiikin hahmotusaineita ja itsenäistä kotiharjoittelua. Pääinstrumentti voi olla piano.

Opintokokonaisuus 1 - laskennallinen laajuus

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Yksilösoittotunti 30min/vko sekä itsenäistä opiskelua

Kaikki opintokokonaisuudet tarjotaan 50 oppitunnin kokonaisuuksina. Ne järjestetään yksilöopetuksessa 30 minuutin oppitunteina, jolloin opintokokonaisuuden kesto on yksi lukuvuosi. Itsenäisen työskentelyn osuus on opinnoissa suuri.

Soitinopinnot piano yksilöopetus	1. lukuvuosi	2. lukuvuosi	3. lukuvuosi	4. lukuvuosi	5. lukuvuosi
kontaktiopetus min / viikko 30 opetusviikkoa	30	30	30	45	45
itsenäinen työskentely min / viikko 30 opetusviikkoa	30	30	30	45	45

Pääinstrumentin soitonopetuksen lisäksi oppilaat valitsevat opintokokonaisuuksia bändikoulun teemaopinnoista (opintokokonaisuudet 8 – 11).

Bändikoulussa rytmimusiikin taiteen perusopetuksen keskiössä on yhtyesoitto, bändi. Yhtyesoitto on opiskelua ja musiikin oppimista sekä vuorovaikutustaitojen edistämistä vertaisryhmätoiminnan avulla. Lähtökohtana on ajatus musiikin monipuolisesta oppimisesta pienryhmässä, bändissä, jossa jokaisella instrumentilla on oma tehtävänsä lopullisessa musiikillisessa tuotoksessa. Opinnoissa opetetaan bändisoittimia rummut, kitara, basso, koskettimet ja laulu. Lukuvuosittain tarkastellaan muiden instrumenttien mahdollisuutta osana bändiopetusta.

Opetusmateriaalina käytetään kattavasti eri rytmimusiikin musiikkityylejä. Opintojen aikana oppilas saa laajan käsityksen musiikkityyleistä ja niiden ominaispiirteistä. Rytmimusiikki on alun perin kuulonvaraisesti opittua ja levinnyttä musiikkia. Usein äänite on ensisijainen lähde oppimisessa. Nuotti on usein kirjoitettu myöhemmin eikä esittäjien toimesta. Tämän vuoksi musiikkia opetellaan paljon korvakuulolta. Tärkeän sijan opetuksessa muodostavatkin opiskelijoiden omat sovitukset ja sävellykset. Kappalevalintoihin oppilaat pääsevät vaikuttamaan jo opintojen varhaisessa vaiheessa. Tällä tuetaan oppilaiden itseohjautuvuutta ja innokkuutta musiikin harrastamiseen. Opettajan tärkeä tehtävä on sitoa oppiminen lasten lempikappaleiden ympärille, sillä ilman sidosta aikaisempiin musiikkikokemuksiin tai puhutteleviin taide-elämyksiin, on lapsen hankala arvostaa opiskelemista, opetusta tai itseään musiikin oppijana.

Opintokokonaisuus 1 - 3 laskennallisesti 110 h / lukuvuosi

- Kunkin opintokokonaisuuden suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta (yhteensä 6 lukuvuotta)
- Bänditunti 45min ja yksilötunti 25min/vko
- Projektiopintoja sekä itsenäistä kotiharjoittelua

Opintokokonaisuus 4 laskennallisesti 55h-70h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Bänditunti 60min ja yksilötunti 25min/vko
- Mahdollisuus myös tupla-aikaan instrumenttiopintojen osalta.

Opintokokonaisuus 5

Loma-aikojen kurssit: 35h

- Niille, jotka aloittavat opinnot myöhemmin kuin kahdeksanvuotiaana, eikä perusopintoja ehdi muutoin suorittaa. Loma-aikojen kurssit sijoittuvat kesäloman alkuun, mutta voivat sijoittua myös koulujen syys- ja talvilomille.

Bändisoiton opinnot koostuvat opettajan ohjaamista yhteisharjoituksista ja opintoihin sisältyy bänditunnin lisäksi yksilösoitto- tai yksilö laulutunti. Opetuksessa painotetaan kuuntelemisen tärkeyttä ja harjoitellaan sosiaalisia valmiuksia bändisoiton avulla. Käytännön oppimistilanteessa luonnollisen osan opetusta muodostaa musiikin perusteiden omaksuminen, sillä opettajat käyttävät vakiintuneita musiikin käsitteitä opetuksessaan. Opinnoissa tarjotaan mahdollisuuksia toisen taiteenalan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen. Opintojen lisäksi oppilaita kannustetaan käymään konserteissa ja muissa taidetapahtumissa.

Opintokokonaisuus 1

Soittaminen ja laulaminen

Opinnoissa tutustutaan soittimiin/ääneen ja soittamiseen/laulamiseen. Opintokokonaisuus 1:sen aikana oppilas pääsee kokeilemaan bändisoittimia rummut, kitara, basso, koskettimet ja laulu. Toiselle lukuvuodelle valitaan oma instrumentti, jolla aloitetaan yksilösoittotunnit. Instrumentin valinnassa otetaan huomioon bändien kokoonpano, ja kuullaan oppilaan toiveita.

Musiikin perussykkeen hahmottaminen on yksi merkittävimmistä asioista, johon ensimmäisessä opintokokonaisuudessa keskitytään. Tätä tukien soittamisessa korostetaan tahdin ensimmäistä iskua laittamalla kitaran, basson ja koskettimien iskut siihen.

Lapsen luontaista leikkisyyttä ja luovuutta voidaan tukea bändiopinnoissa keksimällä esimerkiksi tuttuun kappaleeseen uudet sanat. Nämä sanat voivat kuvailla vaikka omaa bändiä.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Osien tuntemus ja nimeäminen. Perustiedot ja valmiudet rumpujensoiton alkeisiin. Tutustuminen rumpujensoiton merkintätapoihin. Rummuston käsittely. Soittoergonomia. Komppeja: Beat.	Osien tuntemus ja nimeäminen. Perustiedot ja valmiudet kitaransoiton alkeisiin: Vasemman ja oikean käden perustekniikka, koordinaatioharjoitukset. Soittimen virittäminen. Plektratekniikka. Soinnut harjoitellaan käyttämällä vain kolmea ylintä kieltä. Harjoitellaan sointukierto I, IV, V.	Osien tuntemus ja nimeäminen. Perustiedot ja valmiuden bassonsoiton alkeisiin: Vasemman ja oikean käden perustekniikka, koordinaatioharjoitukset. Harjoitellaan sointukierto I, IV, V.	Pianonsoiton perusteet. Soitetaan pääasiassa sointumerkeistä bänditunnilla, mutta oppimista tuetaan pianokappaleilla yksilötunneilla, jossa tutuksi tulee myös G- ja F-avaimet.	Rohkaisu laulamiseen. Tuetaan tervettä ja turvallista kasvavan lapsen äänenkäyttöä huomioimalla ääniergonomia. Keskitytään suomenkieliseen musiikkiin ja tuetaan selkeää artikulointia.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Esiintymistaidon harjoittelu aloitetaan jo opintokokonaisuus 1:ssä, sillä hyvää esiintymistaitoa tarvitaan useilla elämän alueilla. Esiintymistaidon tavoitteita ovat yksin soittaminen, yhdessä soittaminen, kappaleen läpisoitto ja rakenteen muistaminen sekä yleisönä oleminen. Tärkeässä roolissa on myös muiden kannustaminen. Oppilaille mahdollistetaan konserttiesiintyminen kerran lukuvuodessa. Esiintyminen voi olla pienimuotoinen vanhemmille esiintyminen harjoitustiloissa, tai kauden päätöskonsertissa esiintyminen.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetellaan musiikin perusilmiöitä rytmi, melodia, harmonia ja sointiväri. Rytmien osalta opetellaan mitä ovat syke, tahti, nuotit ja tauot. Nuotinkirjoituksessa opetellaan alkeet: nuottiviivasto, nuottiavain, tahtiosoitus ja tahtiviiva. Opetellaan myös nuottien nimiä ja aika-arvoja.

Opintokokonaisuus 1 sisältää varhaismusiikkiteknologiaa, koska lasten on tärkeä oppia tietämään, mistä sähkö saadaan ja kuinka se tulee soittimeen ja voimistaa sen ääntä. Oppilaiden kanssa käydään läpi seuraavat asiat musiikkiteknologiasta

- Linja pistokkeesta vahvistimen kautta soittimeen
- Soittimet ja vahvistimen päälle/pois kytkennät, sekä äänenvoimakkuuden säätö
- Oikeat johdot oikeaan soittimeen, sekä oikeaan kohtaan vahvistimessa
- Mikrofonia ei koskaan kohdisteta kaiuttimeen

Opintokokonaisuus 2

Soittaminen ja laulaminen

Oppilasta ohjataan yhteismusisoinnin perustaitoihin ja keskitytään siihen, että oppilaat toimivat yhteenä. Kappaleissa keskitytään vielä tasajakoiisiin rytmeihin, jolla varmistetaan, että kaikki

pysyvät yhteissoitossa mukana.

Osalla soittotaito saattaa karttua nopeastikin ja onkin tärkeää pitää bänditunnin ilmapiiri avoimena ja luottavaisena. Tällöin luovaa prosessia pidetään tärkeämpänä, kuin tuotosten arviointia tai vertailua.

Instrumentikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Merkintätavat rummuille. Säestysrytmejä mm. Rock, Suffle Fillejä	Tutustutaan soittimen virittämiseen korvakuulolla. Lisää kieliä mukaan soittamiseen. Perustekniikanhallinta plektralla. Rock ja pop musiikin keskeinen rytmikka: kahdeksasosa ja kuudestoistaosa rytmikka. Yksiaänisen diatonisen melodiasoiton hallitseminen.	Harjoitellaan basson virittäminen. Pentatoniikka, kolmisointujen hallinta duuri/molli, perustekniikan varmistaminen, rock ja pop musiikin keskeinen rytmikka: kahdeksasosa ja kuudestoistaosa rytmikka.	Lisää kolmisointuja duurista ja mollista. Harjoitellaan melodian soittamista ja säestämistä.	Äänen käytön rentous. Rytmiikkaa. Artikulaatioon huomiota. Englanninkielisiä lauluja.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Kappaleiden kestot pitenevät opintokokonaisuus 1:stä, joten musiikin rakenteen muistaminen saa taas lisää harjoitusta.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Musiikin perusteita nivotaan bändisoiton yhteyteen ja harjoitellaan lukemaan perinteistä nuottikirjoitusta. Opetellaan sävellajin käsite ja nuottien aika-arvot. Tutustutaan asteikkokulkuun sekä duuri – että molliasteikoissa.

Opastetaan oppilasta havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia.

Opintokokonaisuus 3

Soittaminen ja laulaminen

Oppilaat tutustuvat kolmimuunteisuuteen musiikissa kuuntelemalla, nuottikuvaan tutustumalla sekä soittamalla.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Rumpujen viritys ja huolto. Lisää säestysrytmejä.	Barré otteet. Kitaran ja vahvistimen säätöjen käyttö halutun sointiväriin aikaansaamiseksi	Kolmisointusointu soittaminen ja omien bassolinjojen rakentaminen eri tyyleihin, nelisoinnut sekä blues, duuri ja molliasteikot, esimerkinomaisia bassolinjoja rytmimusiikin historiasta.	Tuetaan lisää melodian soittamista ja säestämistä. Vasemman käden bassolinjan laajentaminen vähintään oktaaviin.	Äänenmurroksen huomioiminen lauluissa: tärkeintä pitää yllä ergonominen laulu ja antaa keholle aikaa äänenmurrokseen. Mikrofonin käytön varmistamista ja äänentoistolaitteiden säätöjen hallintaa oman äänenkäytön tueksi.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Rohkaistaan oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Vahvistetaan musiikin perusteiden hallintaa niin yksilö- kuin bänditunneilla. Vahvistetaan nuottikirjoituksen lukemista.

Opastetaan oppilasta reagoimaan omalla soitollaan myös muiden oppilaiden musisointiin.

Opintokokonaisuus 4

Soittaminen ja laulaminen

Laajennetaan soitettavien kappaleiden tyylejä kattamaan pop, rock, jazz, rock ja blues tyylejä. Tutustutaan kolmimuunteisuuteen.

Kaikkiin instrumenttikohtaisiin tavoitteisiin kuuluu tässä vaiheessa improvisoinnin harjoittelu, sekä groove käsitteen ja oman soiton kehittäminen toimivaksi osaksi omaa soittajapersoonaa. Harjoitellaan myös prima vista soittamista niin yksilö- kuin bänditunneilla.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Säestysrytmiharjoituksia äänitteiden ja komppisektion kanssa. Monipuolisuutta filleihin ja päätösvaltaa oppilaalle, mitä käyttää.	Kitaran käyttö rytmimusiikissa: pop, jazz, rock ja blues-tyyleissä. Kitaran käytön hahmottamisen tukeminen kuunneltavasta musiikista. Nelisoinnut mukaan soittamiseen.	Basson käyttö rytmimusiikissa: pop, jazz, rock ja blues-tyyleissä. Basson käytön hahmottamisen tukeminen kuunneltavasta musiikista. Nelisoinnut mukaan soittamiseen.	Koskettimien käyttö rytmimusiikissa: pop, jazz, rock ja blues-tyyleissä. Koskettimien käytön hahmottamisen tukeminen kuunneltavasta musiikista. Nelisointujen rakentaminen ja mukaan ottaminen soittamiseen.	Analysoidaan nauhoitettuun lauluun lisättyjä efektejä. Keskitytään tyylin mukaiseen fraseeraukseen.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Oppilaita kannustetaan omaehtoiisiin esiintymisiin osallistumalla esimerkiksi kaupungin muiden järjestäjien tapahtumiin. Kevätkauden päätöskonsertissa opintokokonaisuus 4:llä on mahdollisuus esittää useampi kappale (ns. demo), joka voidaan kuvata ja käydä vielä bänditunnilla yhteisesti läpi.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Harjoitellaan poimimaan instrumenttien soittolinjoja kuunneltavasta musiikista. Toivottavaa on, että mahdollisimman moni oppilaista osallistuu teoriaopintoihin, jolloin omien kappaleiden tekeminen helpottuu musiikin hahmotuskyvyn lisääntyessä.

Opintokokonaisuus: musiikkileiri

Kesäleireillä on mahdollisuus kartuttaa bändisoiton tieto- ja taitotasoa. Tämä mahdollistaa perusopintojen osittaisen suorittamisen kesäleirin aikana.

Teemaopinnot 200h

Opintokokonaisuus 5 - 7 (15 – 18v) laskennallinen laajuus 110h

- Kunkin opintokokonaisuuden suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.
- Bänditunti 60min ja yksilötunti 25min/vko
- Mahdollisuus myös tupla aikaan instrumenttiopintojen osalta.

Opintokokonaisuus 8

Rytmimusiikin harmonia ja teoria: 25h

Rytmimusiikin harmonia ja teoria opintokokonaisuus tarjotaan oppilaille, joilla on soittokokemusta takana yli kolme vuotta ja joiden ikä on yli 12 vuotta. Opetus pyritään järjestämään instrumenttiryhmittäin (kitaristit oma ryhmä, rumpalit oma ryhmä jne.)

Opintokokonaisuus 9

Biisinteko: 30h

Biisinteon opintokokonaisuus on lyhytkurssi, jota tarjotaan pidemmällä oleville bändeille.

Opintokokonaisuus 10

Sivuaineinstrumentti: 15h/lukuvuosi

Sivuaineinstrumentti opintokokonaisuutta tarjotaan oppilaille lukuvuosittain opetusresurssien puitteissa. Sivuaineeksi oppilas voi valita rummut, kitaran, basson, koskettimet tai laulun.

Opintokokonaisuus 11

Projektit: 5-30h

Projektiopintokokonaisuus voidaan järjestää yhteistyössä Kauhajoen kaupungin muun taiteen perusopetuksen kanssa tai muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

4.2 Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä Panula-opistossa

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän musiikinopetus vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan. Opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle.

Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän jakautuu varhaisiän musiikkikasvatukseen, musiikin perusopintoihin ja musiikin syventäviin opintoihin. Opetussuunnitelman perusteet määräävät perusopintojen opetuksen laskennalliseksi laajuudeksi 800 tuntia ja syventävien opintojen laajuudeksi 500 tuntia, yhteensä 1300 tuntia.

Varhaisiän opinnot

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta.

Opinnot käsittävät muskari –ryhmäopintoja (laskennallisesti 35 tuntia / ryhmä) eri ikäisten ryhmissä n. 3kk ikäisten vauva- ja perheryhmistä alle kouluikäisten ryhmiin.

Perusopinnot (laskennallisesti 800 tuntia)

Opinnot koostuvat soitinopinnoista pääinstrumentissa, yhteismusisoinnin ja musiikin hahmotusaineiden opetuksesta sekä projektiopinnoista. Yhteismusisointi ja musiikin hahmotusaineiden opetus tukevat vahvasti oppilaan musiikillisten valmiuksien kehittymistä pääinstrumentin näkökulmasta soitinkohtaisesti.

Opintokokonaisuus 1 (laskennallisesti yhteensä 165 tuntia)

Soitinopinnot (100 tuntia)

1-2. opiskeluvuosi pienryhmäopetuksessa 45-60 min/vko,

3. vuosi yksilöopetuksessa 30min/vko

Yhteismusisointi ja musiikin hahmotus (35 tuntia)

Projekti (30 tuntia)

(käytännössä 2-3 projektiviikkoa lukuvuodessa eri työtavoin ja yhteistyössä järjestettyjä opintoja)

Opintokokonaisuus 2 (laskennallisesti yhteensä 160 tuntia)

Soitinopinnot (50 tuntia)

(yksilöopetuksessa 30min/vko)

Yhteismusisointi ja musiikin hahmotus (70 tuntia)

(käytännössä pienryhmät, joissa yhteissoiton avulla opiskellaan musiikin hahmotusaineita)

Projekti (40 tuntia)

Opintokokonaisuus 3 (laskennallisesti yhteensä 230 tuntia)

Soitinopinnot (70 tuntia)

(yksilöopetuksessa 45min/vko)

Yhteismusisointi ja musiikin hahmotus (100 tuntia)

(käytännössä pienryhmät, joissa 30min/vko yhteissoittoa ja 30min/vko musiikin hahmotusaineita)

Projekti (60 tuntia)

Opintokokonaisuus 4 (laskennallisesti yhteensä 245 tuntia)

Soitinopinnot (70 tuntia)

(yksilöopetuksessa 45min/vko)

Yhteismusisointi ja musiikin hahmotus (100 tuntia)

(käytännössä pienryhmät, joissa 30min/vko yhteissoittoa ja 30min/vko musiikin hahmotusaineita)

Projekti (75 tuntia)

Perusopintojen neljä opintokokonaisuutta sisältävät tavoitealueita, teemoja jotka lävistävät oppilaan opiskelun. Lävistäviä teemoja ovat kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, esittäminen ja ilmaiseminen sekä säveltäminen ja improvisointi.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen -teemassa toistuu läpi musiikkiopisto-opintojen seuraavat asiat:

- Soittotaidon kehittymiseen kuuluu myös laulaminen
- Vahva nuotinlukutaito tukee prima vista soittoa
- Musiikillinen maailma avartuu kuuntelemalla, konserttikokemukset yleisössä rikastavat

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu -teemassa toistuu läpi musiikki-opisto-opintojen seuraavat asiat:

- Oppilaan vanhempien kiinnostus, kannustus ja tuki lapsen soittoharrastukselle on merkittävä
- Oppilas asettaa yhdessä opettajansa kanssa sekä lyhyen että pitkän aikavälin tavoitteita lukukausien alussa

- Toistot vahvistavat taitoa
- Ohjataan harjoittelun rakentumista säännölliseksi, mieluummin usein ja lyhyesti kuin harvoin ja pitkään

Esittäminen ja ilmaiseminen -teemassa toistuu läpi musiikki-opisto-opintojen seuraavat asiat:

- Esiintymään oppii vain esiintymällä
- Jokainen oppilas esiintyy vähintään 1 / lukuvuodessa
- Oppilas tottuu ajatukseen musiikin esittämisestä luontevana osana soitonopiskelua
- Opettaja ohjaa valmistautumista esiintymiseen
- Oppilasta kannustetaan luontaiseen ulkoa soittamiseen
- Oppilasta ohjataan keskittymään esiintymistilanteeseen

Säveltäminen ja improvisointi -teemassa toistuu läpi musiikkiopisto-opintojen seuraavat asiat:

- musiikillinen keksiminen on osa soittamista
- oman soitto- ja musiikillisen taidon käyttäminen musiikkiopistotuntien ulkopuolella on erittäin suotavaa.
- Tavoitteet ja arviointi
- Panula-opiston arviointi on jatkuvaa ja yhdessä oppilaan kanssa tehtävää. Jokaiselle instrumentille on laadittu taitotaulu, jonka avulla opettaja yhdessä oppilaan kanssa asettavat tavoitteet. Tavoitteet ovat lyhyen tai pitkän aikavälin tavoitteita, joihin arviointi nojaa.

Opintokokonaisuus 1

- Oppilas tutustuu soittimeen / soiton alkeisiin, nuotinluvun alkeisiin
- Lapselle tuttu ohjelmisto tukee soittotekniikan kehittymistä
- Pohjustetaan tavoitteet ja päämäärä mielessä harjoitellessa
- Oman suhteen luominen soittimeen
- Ohjaus palautteen vastaanottoon
- Ohjaus itsearviointiin positiivisen vertaiskannustamisen avulla
- Oppilasta opastetaan ja kannustetaan ulkoa soittamiseen
- Perussykkeen harjoittelu ja hahmottaminen
- Oma soitto osana yhteissoittokokonaisuutta (toisten soiton kuuleminen ja näkeminen)
- Korvakuulolta soitto / matkiminen
- Kappaleen ilmaisukeinojen hahmottaminen
- Oppilas hahmottaa kappaleensa ilmaisukeinoja esimerkiksi tuomalla esiin yhden asian (iloinen /surullinen)
- Esiintymisen lavakäyttäytyminen:
- Oppilas oppii huomioimaan yleisönsä tervehtimällä ja kiittämällä
- Oppilas esiintyy (yhdessä tai soolona) mahdollisuuksien mukaan useammin
- Esittämisen harjoittelua tukee pienryhmäopetus
- Esiintymistilanteeseen kuuluu myös valmistautuminen: ajoissa paikalla, viritys, esiintymiseen keskittyminen
- Konserttikokemus myös yleisönä
- Ohjataan muutamalla sävelellä tai rytmillä leikittelyyn
- Rohkaistaan oman instrumentin käytössä
- Musiikin / äänen keksiminen / improvisointi rajatulla aineistolla (strukturoidu improvisointi)
- Oppilas siirtyy seuraavalle opintokokonaisuudelle, kun osataidot ovat taitotaulun mukaisesti hallussa. Opettaja vastaa osataitojen osaamisesta.

Opintokokonaisuus 2

- Oma-aloitteisuuden herättely säännölliseen ja tavoitteelliseen harjoitteluun
- Harjoitellaan opettajan antamia neuvoja noudattaen
- Oppilaan itsearviointikyvyn kehittäminen
- Opastetaan suojaamaan kuuloa ja löytämään ergonomiset soittoasennot
- Ohjataan oman ja muiden soiton kuuntelemiseen (iloinen - surullinen, hidas - nopea, korkea - matala)
- Prima vista -soitto osana nuotinlukutaidon vahvistamista
- Keskittynyt musiikin kuuntelukokemus
- Luodaan pohjaa kappaleiden tyylinmukaiselle tulkitsemiselle
- Tutustutaan musiikkiteknologian erilaisiin apukeinoihin
- Esiintymisen lavaetiketti -käyttäytyminen
- Mukavaan ja turvalliseen esiintymiskokemukseen valmistautuminen vaatii paljon paneutumista
- Oppilas oppii hahmottamaan milloin kappale on esityskunnossa
- Oppilas tulee tietoiseksi esiintymistilanteisiin liittyvistä tuntemuksista mm. jännitys,
- Oppilasta ohjataan esiintymiskokemuksen läpikäymisessä myös sen jälkeen (mm. perspektiivin antaminen, pettymyksen sietäminen)
- Oppilasta ohjataan kappaleiden ulkooppimisessa
- Oppilasta rohkaistaan elävään musiikilliseen ilmaisuun
- Oppilasta rohkaistaan musiikin keksimiseen soitinkohtaisesti rajatulla alueella
- Ohjataan tuotoksen tallentamiseen ja kuuntelemiseen
- Oppilas siirtyy seuraavalle opintokokonaisuudelle, kun osataidot ovat taitotaulun mukaisesti hallussa. Opettaja vastaa osataitojen osaamisesta.

Opintokokonaisuus 3

- Kehitetään oppilaan kykyä itsenäiseen viritystaitoon ja oman soiton intonaation huomioimisen esiintymistilanteessa
- Oppilas osaa itse soittimensa viritämisen perusteet viritysmittarin avulla
- Oppilasta ohjataan kappaleen ilmaisukeinojen laajentamisessa osaksi oppilaan omaa ilmaisua
- Oppilas ymmärtää opettajan ohjeiden merkityksen soivan lopputuloksen saavuttamisessa ja pyrkii toteuttamaan ohjeita säännöllisesti
- Tuetaan asteittain ja seurataan (vanhemmat, viestimien apuvälineet) oppilaan pyrkimystä itsenäiseen soittimen hallinnan harjoittamiseen
- Oppilas alkaa ymmärtää mekaanisen läpisoittamisen ja keskittyneen harjoittelun eron
- Oppilas omaksuu erilaisia harjoitustapoja pyrkien löytämään niistä annettuun tehtävään tehokkaimman (pienet harjoitusosat, ensin hitaasti, metronomi, ym.)
- Oppilasta ohjataan käyttämään teknologian apuvälineitä oppimisessa ja harjoittelussa (nauhoitteet, youtube, tutorialit)
- Oppilas tunnistaa itselleen sopivimman tavan kuhunkin tehtävään musiikin hahmotuskeinovalikoimasta (nuotinluku, kuuntelu, korvakuulo-oppiminen, tutorial-videt)
- Ohjataan oppilasta ulkoasoittamisen opiskelussa soitinkohtaisesti eri menetelmin (mm. mentaalikeinot)
- Oppilaan monipuolinen ohjelmisto tukee intonaation, nuotinlukutaidon ja ilmaisun kehittämisessä
- Oppilas kykenee prima vista -soittoon, mitä tukee melko vahva nuotinlukutaito
- Musiikkiteknologian tuomat apukeinot ovat luonteva osa oppilaan oppimistapaa ja opiskeluympäristöä
- Oppilalle kehittyy musiikillista arviointikykyä
- Oppilas tutustuu omaan musiikilliseen perintöönsä (suomalainen ja länsimainen musiikki eri muodoissaan)
- Oppilas ymmärtää kehonhuollon merkityksen
- Oppilasta ohjataan yksinkertaisen tuotoksen kirjaamiseen

- Oppilas siirtyy seuraavalle opintokokonaisuudelle, kun osataidot ovat taitotaulun mukaisesti hallussa ja toinen instrumenttiopettaja on kuunnellut oppilaan taidonnäytteen antaen osaamisesta palautetta. Taidonnäyte on soiva kokonaisuus, joka tuo esille oppilaan osaamista parhaalla tavalla. Taidonnäyte valmistetaan yhdessä oppilaan ja opettajan kanssa, mutta sen sisältö, kesto ja esitystapa ovat vapaasti määriteltävissä. Opettaja vastaa osataitojen osaamisesta.

Opintokokonaisuus 4

- Oppilaalla on käytössään konkreettisia keinoja, joilla hän omalla instrumentillaan pystyy toteuttamaan ilmaisuaan
- Oppilas ottaa yhä enemmän vastuuta omasta harjoittelustaan ja soittimen huollosta
- Ergonomisen soittoasennon kehittäminen ja ylläpitäminen
- Esitysohjeiden soveltaminen käyttöön ja niiden itsenäinen toteuttaminen
- Kannustaa oppilasta käyttämään aiemmin opittuja taitoja itsenäisesti
- Oppilaan ja vanhempien informointi jatkumahdollisuuksista
- Teknologian käyttö (esim. äänitteet) itsearvioinnin apuna
- Kannustetaan oppilasta valitsemaan soitettavaa ohjelmistoa
- Kappaleen ymmärtäminen / hahmottaminen myös keskittyneesti / teoreettisesti tukee esiintymistilanteen hallintaa
- Ohjataan oppilasta kehittämään nuotinlukutaitoaan instrumentin tarpeiden mukaan (ymmärrys eri avainten käytöstä, transponointi)
- Oppilas ymmärtää musiikillisiä kokonaisuuksia ja pystyy hahmottamaan samanlaisuuksia ja erilaisuuksia sekä nuottikuvassa että kuulonvaraisesti
- Oppilas osaa asettaa soitettavan ohjelmansa musiikin historialliseen kontekstiin
- Harjoitellaan ohjelmistonsa tyylinmukaista tulkintaa
- Oppilas hahmottaa harmonian perusteita (perustehot: toonika, subdominantti, dominantti)
- Oppilas pystyy tuomaan esille ja uskaltaa esittää ja välittää musiikista tulevia tunnetiloja
- Oppilasta ohjataan arvioimaan esiintymistilannetta ja siihen valmistautumista
- Vahvistetaan ulkoasoittamisen opiskelukeinoja (erilaisten oppimis- / muistikeinot apukeinona)
- Oppilas hahmottaa harmonisten ja melodisten elementtien yhteensovittamista soittimen lähtökohdasta
- Oppilas on tutustunut ja pystyy mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään musiikkiteknologian apukeinoja
- Oppilas siirtyy seuraavalle opintokokonaisuudelle, kun osataidot ovat taitotaulun mukaisesti hallussa ja toinen instrumenttiopettaja on kuunnellut oppilaan taidonnäytteen antaen osaamisesta palautetta. Taidonnäyte on soiva kokonaisuus, joka tuo esille oppilaan osaamista parhaalla tavalla. Taidonnäyte valmistetaan yhdessä oppilaan ja opettajan kanssa, mutta sen sisältö, kesto ja esitystapa ovat vapaasti määriteltävissä. Opettaja vastaa osataitojen osaamisesta.

Syventävät opinnot

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla koulutuksen järjestäjän tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiansa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun

monipuolista kehittämistä. Paikalliset tarpeet otetaan huomioon opintojen sisällöissä. Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

Panula-opistossa syventävien opintojen painotus voi olla pääinstrumentissa, useassa instrumentissa, yhteissoitossa tai musiikin hahmotusaineissa / teknologiassa. Opintoja lävistää teemat.

Tavoitteet ja arviointi opintokokonaisuudelle syventävät opinnot

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu -teemassa toistuu läpi syventävien opintojen seuraavat asiat:

- Oppilaan vanhempien kiinnostus, kannustus ja tuki lapsen soittoharrastukselle on merkittävä
- Oppilas asettaa yhdessä opettajansa kanssa sekä lyhyen että pitkän aikavälin tavoitteita lukukausien alussa
- toistot vahvistavat taitoa ja ohjataan harjoittelun rakentumista säännölliseksi
- Oppilasta ohjataan monipuolisten harjoittelutaitojen kehittämisessä niin, että ne mahdollistavat itsenäisen ohjelmiston valmistamisen myös musiikkiopisto-opintojen jälkeen
- Musiikkiharrastuksen jatko musiikkiopisto-opintojen jälkeen
- Oppilasta ohjataan omalle instrumentille tyypillisiin yhteismusisointitapoihin
- Miten sovellet osaamistasoosi tai instrumentillesi epätyypillistä soittomateriaalia (soveltamistaito, transponointi, sävellajien tuntemus)

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen -teemassa toistuu läpi syventävien opintojen seuraavat asiat:

- Soittotaidon kehittymiseen kuuluu myös laulaminen
- Vahva nuotinlukutaito tukee prima vista soittoa
- Musiikillinen maailma avartuu kuuntelemalla, konserttikokemukset yleisössä rikastavat
- Osallistuu paikallisiin konsertteihin kuuntelijana
- Osaa soveltaa musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan käytännön musisoinnissa
- On löytänyt musiikin hahmotustaidot sekä teknologiset apuvälineet, jotka tukevat hänen musisointiaan jatkossa
- Oppilas on syventänyt musiikin analyyttisiä taitojaan
- Prima vista -taitojen edelleen kehittäminen
- Kuulonvaraisten kykyjen kehittäminen (hahmottaminen)
- Musiikillisen herkkyyden kehittäminen (nyanssien kuuntelu ja tulkinta)

Esittäminen ja ilmaiseminen -teemassa toistuu läpi syventävien opintojen seuraavat asiat:

- Esiintymään oppii vain esiintymällä
- Jokainen oppilas esiintyy vähintään 1 / lukuvuodessa
- Oppilas tottuu ajatukseen musiikin esittämisestä luontevana osana soitonopiskelua
- Opettaja ohjaa valmistautumista esiintymiseen
- Oppilasta kannustetaan luontaiseen ulkoa soittamiseen
- Oppilasta ohjataan keskittymään esiintymistilanteeseen
- Oppilas kykenee esiintymään itsenäisesti
- Oppilaalla on valmiudet konserttijärjestelyihin -> ohjelmistovalinta esiintymistilanteen mukaan, aikataulutusta valmistautumiseen, juontaminen -> hän hahmottaa ja osaa toimia konsertin valmistamisen kaaren mukaisesti
- Ohjataan ja rohkaistaan oppilasta kehittämään itsenäistä tulkintaa ohjelmistossa

- Oppilas oppii ymmärtämään millaisia konkreettisia instrumenttitaloja erilaiset esittämis/ilmaisutavat vaativat
- Oppilas oppii hahmottamaan esiintymisvalmiuttaan itselleen luontaisimman ohjelmiston ja kappaleiden avulla
- Oppilas osallistuu esiintyjänä mahdollisuuksien mukaan paikalliseen kulttuuritapahtumaan

Säveltäminen ja improvisointi -teemassa toistuu läpi syventävien opintojen seuraavat asiat:

- Musiikillinen keksiminen on osa soittamista
- Oman soitto- ja musiikillisen taidon käyttäminen musiikkiopistotuntien ulkopuolella on erittäin suotavaa
- Sovittamistaidon alkeet: miten soveltaa nuottimateriaalia itselle sopivaksi
- Kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja / itse sovitettuja osuuksia tai säveltämään